

BİR HASTALIĞA ADI VERİLEN TÜRK HEKİMİ

HULUSİ BEHÇET

1889—1948

Özellikle ağızda ve üreme organlarında yaralar, gözde iltihaplanmalarla tanımlanan değişik olguların virüs kökenli yeni bir hastalık olduğunu savunan **Hulusi Behçet'in** görüşü benimsendi ve hastalığa **Morbus Behçet (Behçet Hastalığı)** adı verildi (1947).

Prof. Dr. Nil Sarı, Dr. Esin Karlıkaya, Dr. İbrahim Topçu, Dr. Elif Vatanoglu, Dr. Ümit Zeyneb Belbez, Dr. Ahmet Doğan Ataman, Ferda Gündoğdu, Ümit Emrah Kurt, Necla Kınık
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı
Prof. Dr. Nil Sarı başkanlığında lisansüstü öğrencilerinin uygulamalı tıp tarihi eğitimi amacıyla hazırlanmış olan poster çalışmalarındandır.

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Dermatoloji Anabilim Dalı'na, 1983'ten beri her yıl Hulusi Behçet anısına 8 Mart'ta "Behçet Günü" düzenlenmekte olup İstanbul Üniversitesi'nce Behçet Hastalığı Araştırma ve Uygulama Merkezi kurulmuştur.

1910 Darülfünun-u Osmani Tıp Fakültesi'ni bitirdi.
1914 Gülhane Dermatoloji Kliniği'nde muallim Eşref Ruşen, Talat Çamlı ve bakteriyolog Reşat Rıza'nın yanında asistan oldu.
1914-18 Kırklareli Askeri Hastanesi başhekim muavinliğine, Edirne Askeri Hastanesi'nde dermatoloji uzmanlığına atandı.
1918-23 Budapeşte ve Berlin Charite Hastanesi'nin Deri ve Frengi Kliniği'nde de bilgi ve görgüsünü artırdı.
1923 Hasköy Zührevi Hastalıklar Hastanesi Başhekimliği;

Gureba Hastanesi'nde dermatoloji uzmanı oldu.
1933 Deri Hastalıkları ve Frengi Kliniği'ne profesör seçildi; Türk Akademisi'nde profesör ünvanı alan ilk kişi; İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin Deri Hastalıkları ve Frengi Kliniği'nin şefliği ve kürsü başkanlığına atandı.
1939 Ordinaryüs profesörlüğe yükseldi.
1975 Hulusi Behçet'in anısına "**TÜBİTAK Hizmet Ödülü**" konuldu.

1929 yılından başlayarak yaptığı gözlemlerle daha →

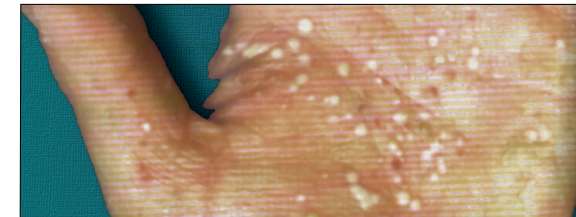
önce göz, deri, dahiliye uzmanlarınca ayrı ayrı değerlendirilen ve değişik hastalıklara atfedilen çeşitli belirtilerin aynı hastalığın sadece değişik bulgularından ibaret olduğunu ortaya koydu. 13 Eylül 1947'de Cenevre'de toplanan *Uluslararası Deri Hastalıkları Kongresi*'nde, özellikle ağızda ve üreme organlarında yaralar, gözde iltihaplanmalarla tanımlanan değişik olguların virüs kökenli yeni bir hastalık olduğunu savunan Hulusi Behçet'in görüşü benimsendi. Hastalığa Zürih Tıp Fakültesi Dermatoloji profesörlerinden Dr.Miescher'in önerisi ve kongreye katılan uzmanların da onayıyla **Morbus Behçet (Behçet Hastalığı)** adı verildi (1947).¹

Şark çıbanı yarasının uzantısı olarak meydana gelen ve adına **Çivi Arazi** denen bulguyu belirledi; bu bulgu uluslararası tartışmalardan sonra **Behçet Semptomu** adıyla tıp tarihine geçti; şark çıbanlarının diyatermi yoluyla tedavisi için ileri sürdüğü yöntem birçok ülkede kabul edildi.²

İnciri kurutmada çalışanlarda görülen ve incirin özsuyunun ciltte meydana getirdiği yanık ile kalıcı esmer lekeyi ilk defa tarif ederek **Ham İncir Dermatiti**'ni dünyaya tanıttı.³

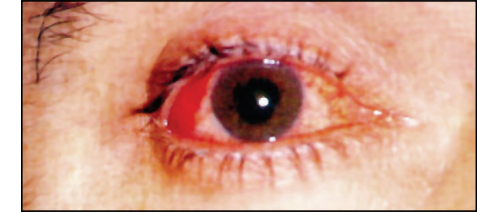
Halk arasında **Arpa Kızıştı** adıyla bilinen ve mayalanmayla açıklanmaya çalışılan "**arpa uyuzu**"nun **Pediculoide ventricosus** adlı asalaktan ileri geldiğini gösterdi.⁴

Ette oluşarak deride yüzeysel egzamalara sebep olan bazı **Actinomycetaceae familyasından mantar çeşit-**

REFERANSLAR

- 1 Behçet H. Trisymptomes complex veya sendrom yahut Morbus Behçet nasıl tespit edilmiştir? Deri Hast Frengi Kl. Ars. 1942; 9 (53-54): 2663-2673
- 2 Behçet H. Halep veya Şark Çıbanlarının Diatermi ile Tedavisi. Monografi, 22 sh.,Orhaniye Matb.,İstanbul. 1922

lerini ilk defa tanımladı. Bu bulguların Paris ve Peşte'deki laboratuvarlarca onaylanması üzerine, 1935'te Budapeşte'de toplanan *Uluslararası Dermatoloji Kongresi* Komitesi tarafından bir diploma ve plaket ile ödüllendirildi.⁵

100'den fazla Türkçe makalesi, uluslararası kongre bildirimleri ve tercümeleleri vardır.

KİTAPLARINDAN ÖRNEKLER:

- Emraz-ı Cildiyede Laboratuvarın Kıymet ve Ehemmiyeti (1922),
- Frengi Tedavisi Hakkında Beynelmilel Anketlerim (1923),
- İrsi Frengi Kliniği (1929), Klinikte ve Pratikte Frengi Teşhisi ve Benzeri Deri Hastalıkları (1940).

Dermatologische Wochenschrift adlı uluslararası tıp dergisinin yazı kurulunda yer aldı.

Dermatologica adlı aylık derginin yazı işleri müdürlüğünü yaptı.

1934'ten 1947'ye kadar Türkiye'deki tek dermatoloji organı görevini sürdüren *Deri Hastalıkları ve Frengi Kliniği Arşivi* adlı dergiyi ölümlüne dek yayınladı.

- 3 Behçet H. İncir Ağacı Dermatitleri Hakkında. Pra Doktor 1932; 1(5-6): 226-228
- 4 Behçet H, Hodara M, Süreyya. Memleketimizde Arpa Uyuzlarının Menşei Hakkında Etüdler. Monografi, 58 sh., İstanbul,1927
- 5 Behçet H. İki aktinomikoz vakası. İst Ser 1926;5(9)